

Aika: **21.11. 2018 klo 15.30**
Paikka: **Ivalon kirkon seurakuntasali**
Kutsuttu:

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
	Tuomo Huusko , kirkkoherra, puheenjohtaja	
	Jouni Ilmari Jomppanen varapuheenjohtaja	Aarre Vilponen
	Laila Aikio , jäsen	Ritva Hirvelä
	Osmo Niittyvuopio , jäsen	Jouni Esa Nousuniemi
	Aslak Pekkala , jäsen	Matias Holmström
	Marketta Vuolab , jäsen	Maarit-Sofia Harjunen
	Satu Yliluoma , jäsen	Eeva Harmanen
	Anneli Kuhmonen ,yht. kkovalt.pj	
	Väinö Guttorm , yht. kkovalt. vpj	
	Päivi Aikasalo , Utsjoen vt. khra	
	Katja Kiviniemi , talouspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	

1 § **KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS**

PÄÄTÖSESITYS: Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
PÄÄTÖS:

2 § **PÖYTÄKIRJAN TARKISTAJAT JA ÄÄNTENLASKIJAT**

PÄÄTÖSESITYS: Pöytäkirjan tarkistajat valitaan järjestyksessä läsnäololistan mukaan, vuorossa Satu Yliluoma ja Jouni Ilmari Jomppanen.
PÄÄTÖS:

3 § **PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVILLÄ OLO**

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kirkkoherranvirastossa nähtävillä 22.11.–7.12.2018 Ilmoitus nähtävillä olosta on molempien seurakuntien ilmoitustauluilla saman ajan.

4 § **POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN TALOUSSÄÄNTÖ**

Taloussääntö ja kirkkoneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston ohjesääntö ovat seurakuntatalouden hallintoa ja taloutta ohjaavat perussäännöt. Näitä sääntöjä tulee tarkastella yhdessä ja niiden tulee täydentää toisiaan.

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän varojen käyttämisestä, kirkollisverosta, tilivelvollisista ja tilintarkastajan vastuusta sekä taloutta koskevista muista säännöksistä ja määräyksistä säädetään kirkkolain 15 luvussa. Lisäksi kirkkojärjestyksen 15 luvussa säädetään muun muassa talousarviosta, talouden tasapainosta, tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, hallinnon ja talouden tarkastamisesta, metsien hoidosta sekä toiminnan ja talouden tilastoinnista.

Kirkkolain 15 luvun 4 §:ssä säädetään, että ”taloudenhoidon järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä.” Taloussäännöllä kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto ohjaa

talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelua ja sisältöä, omaisuuden hoitoa ja rahatoimintaa, kirjanpitoa ja tilinpäätöstä sekä tilintarkastusta ja sisäistä valvontaa.

Kirkkohallituksen virastokollegio on hyväksynyt 26.1.2017 uudet seurakuntatalouden taloussääntömallit erikseen itsenäiselle seurakuntataloudelle ja seurakuntayhtymälle. Uusiin sääntöihin on päivitetty kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen ja muihin taloussääntöä koskeviin lakeihin tulleet muutokset. Lisäksi on huomioitu seurakuntatalouden ja Kirkon palvelukeskuksen tehtävien työnjako.

Liitteenä Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän taloussääntö.

PÄÄTÖSESITYS: Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän taloussäännön.

PÄÄTÖS:

YHTEISELLE KIRKKOVALTUUSTOLLE

5 § POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN TALOUSTOIMISTON JOHTOSÄÄNTÖ

Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän taloussäännön 2. pykälässä todetaan: ”Virkasuhteisen henkilöstön toimivalta ja vastuu on määritelty ohje- ja johtosäännöissä.”

Liitteenä Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän taloustoimiston johtosääntö.

PÄÄTÖSESITYS: Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyy Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän taloustoimiston johtosäännön.

PÄÄTÖS:

6 § POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN PERUSSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN

Kiinteän omaisuuden on oltava seurakuntayhtymän omistuksessa, siksi perussäännön 4 §:ään on tehtävä seuraava lisäys:

”Liitteissä 2 ja 3 lueteltu omaisuus siirtyy seurakunnilta yhtymän omistukseen, kuitenkin niin, että niiden käytöstä päättää ao. seurakunnan seurakuntaneuvosto. (Utsjoen seurakunnan seurakuntaneuvosto 7 § 27.9.2018 ja Inarin seurakunnan seurakuntaneuvosto 4 § 24.10.2018).”

Ohessa seurakuntaneuvostojen päätökset:

UTSJOEN SEURAKUNTANEUVOSTO 27.9.2018/7 § POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN OMISTUKSEEN SIIRTYVÄ OMAISUUS

Seurakuntien muodostaessa seurakuntayhtymän kaikki omaisuus siirtyy yhtymän Y-tunnuksen alle.

Kiinteistöille, jotka ovat jääneet Inarin tai Utsjoen seurakunnan omaisuudeksi, ei voi hakea lainhuutoa, koska seurakunnilla ei ole omia Y-tunnuksia. Lainhuutoprosessi ei etene myöskään seurakuntayhtymän omistamien kiinteistöjen osalta ennen kuin seurakuntien kaikki kohteet on siirretty seurakuntayhtymän Y-tunnuksen alle.

Utsjoen seurakunnan osalta päätös koskee:

Utsjoen kunnan yhteismetsä 148-874-3-0

Liitteen 1 mukaiset osuudet yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin sekä irtaimisto.

ESITYS: Utsjoen seurakunta luovuttaa liitteessä 1 mainitut omaisuudet vastikkeetta Pohjois-Lapin seurakuntayhtymälle.

Utsjoen kunnan yhteismetsä 148-874-3-0, sekä kaikki liitteen 1 mukaiset osuudet yhteisiin vesialueisiin ja erityisiin etuuksiin siirretään Pappila-kiinteistöön 890-401-15-3. Irtaimisto kuuluu niihin kiinteistöihin, joihin ne on sijoitettu. Päätös alistetaan Kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

PÄÄTÖS: Esityksen mukaan. Seurakuntaneuvosto edellyttää lisäksi, että Utsjoen seurakunnan pappilaan kuuluvista kalastusoikeuksien käytöstä päättää Utsjoen seurakuntaneuvosto. Ohjesääntöihin ja seurakuntayhtymän perussääntöön tulee tehdä tarvittavat muutokset.

INARIN SEURAKUNTANEUVOSTO 24.10.2018/4 § POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN OMISTUKSEEN SIIRTYVÄ OMAISUUS

SKN 19.9.2018/4 §

Seurakuntien muodostaessa seurakuntayhtymän kaikki omaisuus siirtyy yhtymän Y-tunnuksen alle.

Kiinteistöille, jotka ovat jääneet Inarin tai Utsjoen seurakunnan omaisuudeksi, ei voi hakea lainhuutoa, koska seurakunnilla ei ole omia Y-tunnuksia. Lainhuutoprosessi ei etene myöskään seurakuntayhtymän omistamien kiinteistöjen osalta ennen kuin seurakuntien kaikki kohteet on siirretty seurakuntayhtymän Y-tunnuksen alle.

Inarin seurakunnan osalta päätös koskee:

Sillankorva 148-403-17-11

Inarin kunnan yhteismetsä 148-874-1-0

Liitteen 1 mukaiset osuudet yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin

PÄÄTÖSESITYS: Inarin seurakunta luovuttaa liitteessä 1 mainitut omaisuudet vastikkeetta Pohjois-Lapin seurakuntayhtymälle.
Inarin kunnan yhteismetsä 148-874-1-0, sekä kaikki liitteen 1 mukaiset osuudet yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin siirretään Onnela-kiinteistöön 148-402-23-32. Päätös alistetaan Kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

PÄÄTÖS: Seurakuntaneuvosto teki yksimielisesti esityksen mukaisen päätöksen.

SKN 24.10.2018 KÄSITTELY

Utsjoen seurakunta liitti edellä kuvattua päätöstä vastaavaan omaan päätökseensä lausuman, että lueteltujen alueiden ja etuuksien käytöstä päättää seurakuntaneuvosto. On syytä lisätä tällainen vaatimus myös Inarin seurakunnan päätökseen.

PÄÄTÖSESITYS: Inarin seurakunta luovuttaa liitteessä 1 mainitut omaisuudet vastikkeetta Pohjois-Lapin seurakuntayhtymälle.
Inarin kunnan yhteismetsä 148-874-1-0, sekä kaikki liitteen 1 mukaiset osuudet yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin siirretään Onnela-kiinteistöön 148-402-23-32. Inarin seurakunnan Onnela kiinteistöön kuuluvien osuuksien yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin käytöstä päättää Inarin seurakuntaneuvosto.
Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän ohjesääntöihin ja perussääntöön tulee tehdä tarvittavat muutokset.

PÄÄTÖS Seurakuntaneuvosto päätti yksimielisesti esityksen mukaisesti.

Mikäli perussäännön muuttaminen hyväksytään yhteisessä kirkkovaltuustossa yksimielisesti, ei perussäännön muutosta tarvitse käsitellä kirkkohallituksessa.

PÄÄTÖSESITYS: Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän perussäännön muutoksen.

PÄÄTÖS:

YHTEISELLE KIRKKOVALTUUSTOLLE

7 §

**POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN
KIRKOLLISVEROPROSENTIN MÄÄRÄÄMINEN VUODELLE 2019**

Kirkkolaki 15:2: ”Seurakunnan jäsenen tulee osallistua seurakunnan, seurakuntayhtymän ja kirkon tehtävien rahoittamiseen maksamalla kirkollisveroa. Kirkollisveron perusteista säädetään erikseen lailla.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella.”

Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän veroprosentti on ensimmäisenä toimintavuonna 2018 1,75 %. Seurakunnan talousarvio vuodelle 2019 on nykyisellä 1,75:n veroprosentilla tasapainossa.

PÄÄTÖSESITYS Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän veroprosentiksi vuodeksi 2019 määrätään 1,75 %.

PÄÄTÖS:

YHTEISELLE KIRKKOVALTUUSTOLLE

8 §

**POHJOIS-LAPIN SEURAKUNTAYHTYMÄN TOIMINTA- JA
TALOUSSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN VUOSILLE 2019-2021**

Inarin ja Utsjoen seurakunnat ovat antaneet omat esityksensä toiminta- ja taloussuunnitelmiksi vuosiksi 2019-2021 koskien kummankin seurakunnan seurakuntatyötä (2. pääluokka).

Pohjois-Lapin seurakuntayhtymää koskee yleishallinto-, talous-, kirkkoherranvirasto-, hauta- ja kiinteistötoimen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2021. Tämä suunnitelma sekä molempien seurakuntien seurakuntatyön toiminta- ja taloussuunnitelma (2. pääluokka) käsitellään lopullisesti yhteisessä kirkkoneuvostossa ja yhteisessä kirkkovaltuustossa 12.12. 2018.

Yhteinen kirkkoneuvosto pyytää Inarin ja Utsjoen seurakunnilta lausunnon toiminta- ja taloussuunnitelmasta KJ 10:14 mukaisesti.

Lausunnon antamisesta KJ 10:14:

"Seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiasta, joka koskee

2) seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaa ja

3) seurakuntayhtymän talousarviota."

Lausunnon antaminen ei ole välttämätöntä.

Talouden nykytila - Talouspäällikön katsaus

Sekä Inarin että Utsjoen kunnan ja seurakunnan väestökehitys on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut laskeva.

Inarin seurakunnan henkilöverotulot ovat kehittyneet siten, että seurakunnan verotulot olivat vuonna 2017 1.146.143 (1.120.031)

Yhteisöverotulojen ja valtionrahoituksen kehitys on samana aikana ollut 2017 132.066 (158.034). Kokonaisverotulot olivat 2017 1.278.209 (1.278.066).

Kasvua oli 143 euroa.

Utsjoen seurakunnan henkilöverotulot olivat vuonna 2017 250.761 (221.989) sekä yhteisöverotulot ja valtionrahoitus 2017 24.302 (27.537).

Kokonaisverotulot olivat vuonna 2017 275.063 (249.527). Kasvua 25.536 euroa.

Molempien seurakuntien kokonaisverotulot yhteensä vuonna 2017 olivat 1.553.273 euroa.

Vuoden 2019 henkilöverotulojen arvioiminen on vaikeaa. Vuoden 2018 arvioitu tilitettävä määrä (lokakuun 2018 tiedoilla) on Inarin seurakunnalle 1.147.286 ja Utsjoen seurakunnalle 239.174 euroa, yhteensä 1.386.460 euroa. Verohallinnon arvio vuoden 2018 kirkollisveroista perustuu 2017 verotuloihin. Tästä johtuen Pohjois-Lapin seurakuntayhtymälle ei ole arviota, vaan verohallinto käsittelee ne verotuloarviossa omina seurakuntinaan.

Valtionrahoituksen osuus vuonna 2018 Pohjois-Lapin seurakuntayhtymälle on 156.826 euroa.

Seurakuntayhtymän kokonaisverotulot yhteensä vuonna 2018 ovat arviolta 1.543.286 euroa.

Vuonna 2018 verotulokertymä näyttää pienenneen edellisestä vuodesta. Vuonna 2019 kirkollisverojen odotetaan kasvavan keskimäärin noin neljä prosenttia.

Valtion talousarvioesityksen mukaan ansiotulojen verotukseen on tulossa maltillisia veronkevennyksiä, joiden vaikutus verotuloihin on alle yksi prosentti. Ansiotulojen kasvuennuste vuodelle 2019 on 2.4%.

Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän vuoden 2019 henkilöverotuloiksi on arvioitu 1.459.380 euroa ja valtionrahoituksen osuudeksi 154.478 euroa.

Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kokonaisverotulojen arvioidaan vuonna 2019 olevan yhteensä 1.613.858 euroa.

Vero- vuosi	2019 1000€	2020 1000€	2021 1000€
Vero- tulot	<i>Arvio</i> 1.613	<i>Arvio</i> 1.613	<i>Arvio</i> 1.613
Ansio- verotulo	<i>Arvio</i> 1.459	<i>Arvio</i> 1.459	<i>Arvio</i> 1.459
valtion- raha	<i>Arvio</i> 154	<i>Arvio</i> 154	<i>Arvio</i> 154

Talousarvion sitovuus on pääluokkataso.

Liitteenä on esitys Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2021. Suunnitelma on samalla vuoden 2019 sitova toiminta- ja taloussuunnitelma. Suunnitelmasta ilmenevät tavoitteet, joiden toteutumista tarkastellaan toimintakertomuksessa.

- PÄÄTÖSESITYS** 1) Yhteinen kirkkoneuvosto päättää hyväksyä Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2019-2021.
2) Yhteinen kirkkoneuvosto pyytää seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019-2021 lausunnot Inarin ja Utsjoen seurakuntien seurakuntaneuvostoilta ennen lopullista päätöksentekoa.

PÄÄTÖS:

Inarin ja Utsjoen seurakuntien seurakuntaneuvostoille

9 § HAUTAUSTOIMEN LISÄTALOUSARVIO 2018

Hautaustoimen pääluokka on ylittänyt talousarvion vuodelle 2018 yhteensä 9.636 euroa. Lisätalousarvio loppusummaltaan 15.223 euroa on tehty Utsjoen seurakunnan hautausmaakiinteistöille, joita ei vuoden 2018 talousarvioon ollut huomioitu omana tehtävääalueenaan. Hautausmaakiinteistöjen osuus talousarviosta 2018 oli yhdistetty kokonaisuus. Hautaustoimen pääluokan ylitys aiheutuu molempien seurakuntien hautausmaakiinteistöjen talousarvion ylityksestä.

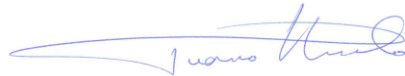
PÄÄTÖSESITYS Yhteinen kirkkoneuvosto päättää hyväksyä hautaustoimen lisätalousarvion vuodelle 2018.

PÄÄTÖS:

10 § MUUTOKSENHAKUOHJE

11 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Ivalossa 21.11.2018

Tuomo Huusko, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 4, 6, 7, 8, 9</p>
	<p>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pöytäkirjan pykälät: 5</p>
	<p>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom. mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulini tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Pöytäkirjan pykälät: - - §,</p>
	<p>Erikseen säädettyt muutoksenhakukiellot 1. Kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 2. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, 3. kirkon virkaehtosopimuslain 19 §:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>
	<p>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon¹. Pöytäkirjan pykälät:</p>

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot: Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto Sairaالاتie 5, 99800 IVALO Telekopio: Fax. +358 (0)16 663 555 Sähköposti: inarin.seurakunta@evl.fi Pöytäkirjan pykälät: 5</p> <p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopioilla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi - tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä - millaista oikaisua päätökseen vaaditaan - millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan

¹ Kansallisen kynnsarvon suuruus on 30.000 € (tavarat –ja palvelut), 100.000 € (terveydenhoito –ja sosiaalipalvelut) ja 150.000 € (rakennus –ja käyttöoikeusurakat)

HANKINTAOIKAISU

Hankinta-oikaisun tekeminen	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankinto-oikaisun (Hankintalaki 80-83 §).</p> <p>Toimitusosoite Hankinto-oikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti:</p> <p>Hankinto-oikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankinto-oikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisenä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä siitä, että sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankinto-oikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Hankinta-oikaisun sisältö	<p>Hankinto-oikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none">- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi- tiedot hankinto-oikaisun kohteena olevasta päätöksestä- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan <p>Hankinto-oikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Kirkollis- ja hallintovalitukset Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: Oulun hallinto-oikeus, PL 189 (Isokatu 4), 90101 OULU fax (08) 3140 541, puh. (08) 3140 500, sähköposti oulu.hao@om.fi Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää 30 päivää</p>
	<p><u>Kirkollisvalitus alustusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: Oulun hiippakunnan tuomiokapituli, PL 85 (Ojakatu 1), 90101 OULU, fax (08) 5358 533 Valitusaika Pöytäkirjan pykälät: § 30 päivää</p> <p>Kirkkohallitus, PL 185 (Satamakatu 11), 00161 Helsinki, fax (09) 1802 350, 30 päivää kirkkohallitus@evl.fi Pöytäkirjan pykälät: §</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö, PL 29 (Meritullinkatu 10), 00023 30 päivää Valtioneuvosto, fax (09) 135 9335 (kirjaamo), kirjaamo@minedu.fi Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p><u>Valitus markkinaoikeuteen</u> Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (valitusosoitus). Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisenä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen</p>

	<p>vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä siitä, että sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-ohjeissa koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot Valitusaika 14 päivää Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen: Postiosoite: PL 118, 00131 HELSINKI Käyntiosoite: Erottajankatu 1–3, Helsinki Telekopio: 010 364 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettamisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Päätöksen voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti. Asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Oikeudenkäyntimaksu	<p>Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 90 euroa ja markkinaoikeudessa 226 euroa, jollei lain 6 tai 7 §:stä muuta johdu.</p>
	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>